

Sygnatura akt VIII C 1655/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 grudnia 2019 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi - Widzewa w Łodzi VIII Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący Sędzia Małgorzata Sosińska-Halbina

Protokolant st. sekr. sąd. Izabella Bors

po rozpoznaniu w dniu 11 grudnia 2019 roku w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa Spółdzielni Mieszkaniowej im. (...) w Ł.

przeciwko J. T. (1) i M. T. (1)

o zapłatę

1. zasądza od pozwanych solidarnie na rzecz powoda kwotę 17.139,99 zł (siedemnaście tysięcy sto trzydzieści dziewięć złotych dziewięćdziesiąt dziewięć groszy) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 25 maja 2017 roku do dnia zapłaty;
2. oddala powództwo w pozostałym zakresie;
3. nie obciąża pozwanych obowiązkiem zwrotu kosztów procesu należnych stronie powodowej;
4. przyznaje i nakazuje wypłacić od Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Łodzi-Widzewa w Łodzi na rzecz adw. R. T. likwidatora kancelarii adw. M. S. kwotę 3.700,40 zł (trzy tysiące siedemset złotych czterdzieści groszy) tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanemu z urzędu.

Sygn. akt VIII C 1655/17

UZASADNIENIE

W dniu 25 maja 2017 roku powód - Spółdzielnia Mieszkaniowa im. (...) w Ł., reprezentowana przez pełnomocnika będącego radcą prawnym, wytoczyła przeciwko pozwany: J. T. (1) i M. T. (1) powództwo o solidarną zapłatę kwoty 22.063,82 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz wniosła o zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu pełnomocnik powódki wskazał, że pozwana J. T. (1), będąc członkiem powodowej Spółdzielni, uzyskała spółdzielcze lokatorskie prawo do lokalu mieszkalnego nr (...) położonego w Ł. przy ul. (...), który to lokal znajduje się w zasobach powodowej Spółdzielni. Z tytułu posiadania przedmiotowego lokalu mieszkalnego pozwani zobowiązani byli do uiszczania co miesiąc na konto Spółdzielni opłat, z której to powinności nie wywiązali się. Powód wezwała pozwanych w dniu 18 kwietnia 2017 roku do zapłaty powstałego zadłużenia, które na dzień 31 marca 2017 roku wynosiło łącznie 21.430,23 zł jednakże pozwani nie uregulowali zadłużenia.

Dochodzona pozwem kwota 22.063,82 zł, wyliczona na dzień 30 kwietnia 2017 roku, obejmuje kwotę 19.559,98 zł tytułem nieuiszczonych opłat za lokal mieszkalny oraz kwotę 2.503,84 zł tytułem ustawowych odsetek za opóźnienie.

(pozew k. 2-5)

W dniu 25 lipca 2017 roku Referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym dla Łodzi-Widzewa w Łodzi wydał przeciwko pozwanym nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym (VIII Nc 4628/17), którym zasądził dochodzoną pozwem kwotę wraz z kosztami procesu.

(nakaz zapłaty k. 33)

Powyższy nakaz pozwani zaskarżyli sprzeciwem w całości, kwestionując zasadność i wysokość dochodzonego pozwem roszczenia jako nieudowodnionego, nadto podnieśli zarzut przedawnienia roszczenia zarówno głównego jak i odsetkowego. Pozwani wskazali, że dokonują opłat za przedmiotowy lokal, nadto wnieśli o nieobciążanie ich kosztami postępowania ze względu na ich trudną sytuację finansową i zdrowotną. Nadto wnieśli o ustanowienie dla nich pełnomocnika z urzędu.

(sprzeciw k. 37-41, wniosek k. 42-44)

Postanowieniem z dnia 28 września 2017 roku Referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym dla Łodzi-Widzewa w Łodzi zwolnił pozwanych od kosztów sądowych w całości oraz ustanowił dla nich pełnomocnika z urzędu w osobie adwokata.

(postanowienie k. 83)

W piśmie procesowym z dnia 15 grudnia 2017 roku pełnomocnik z urzędu pozwanych podtrzymał dotychczasowe stanowisko w sprawie pozwanych, wnosząc o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanych kosztów postępowania, a także zasądzenie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonym pozwanym z urzędu oświadczając, iż koszty te nie zostały opłacone ani w całości, ani w części.

Pełnomocnik pozwanych z ostrożności procesowej wniósł nadto o rozłożenie zasądzonej należności na raty oraz o nieobciążanie pozwanych kosztami postępowania.

Pełnomocnik pozwanych wskazał, że strona powodowa nie udowodniła powództwa zarówno, co do zasady jak i wysokości. Z załączonych do pozwu dokumentów wynikają różne kwoty naliczane miesięcznie, zaś strona powodowa nie wyjaśniła skąd powyższe równice wynikają i na jakiej podstawie ustaliła wysokość żądanych kwot. Pełnomocnik pozwanych wskazał nadto, że wobec bardzo trudnej sytuacji rodzinnej i finansowej pozwanych, powództwo ze względu na zasady życia społecznego powinno zostać oddalone w całości.

(pismo procesowe pełnom. pozwanych z dn. 15.12.2017 (UP) k. 94-96)

W odpowiedzi na pismo procesowe pełnomocnika pozwanych, powód podtrzymał pozew w całości. Wyjaśnił, że pozwani nie uiszczają opłat za zajmowany lokal od wielu lat, nie płacą także podatku od nieruchomości jednocześnie korzystając w pełnym zakresie z ogrzewania lokalu, wody ciepłej i zimnej, gazu. Powód wskazał, że pozwana była informowana o wysokości opłat za zajmowany lokal i każdorazowo potwierdzała odbiór dokumentów o ustaleniu opłat za lokal, rozliczenie kosztów c.o., rozliczenie kosztów zimnej wody i podgrzania wody. Pozwani nigdy nie kwestionowali wysokości ustalonych opłat.

(odpowiedź na pismo procesowe powoda z dn. 04.01.2018 (UP) k.100-101)

Do zakończenia postępowania strony podtrzymały stanowiska w sprawie.

Na rozprawie w dniu 11 grudnia 2019 roku, poprzedzającej wydanie wyroku, pełnomocnik powoda, doprecyzowując powództwo, oświadczył, że przedmiotowym powództwem powód dochodzi należności tak jak w załączonym do pozwu wydruku obrotów lokalu (k. 13), to jest za okres od 1 listopada 2014 roku do 30 kwietnia 2017 roku. Pełnomocnik powoda oświadczył nadto, że zaległość pozwanych względem powodowej Spółdzielni na dzień zamknięcia rozprawy wynosi około 168.000 zł.

Z kolei pełnomocnik pozwanych wniósł dodatkowo o zwrot wydatków poniesionych w sprawie w wysokości 10,40 zł stanowiących koszt przesłania korespondencji do Sądu.

(pismo procesowe pełnomocnika pozwanych k. 156-157, k. 203-205, k. 197-198, protokół rozprawy k. 153-154, k.188-189, k.230-231, k. 249-250, k. 230-231, k. 249-250, 299-302)

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

Na podstawie przydziału lokalu mieszkalnego z dnia 16 października 2000 roku pozwanej J. T. (1), będącej członkiem powodowej Spółdzielni Mieszkaniowej im. (...) w Ł., przysługuje spółdzielcze lokatorskie prawo do lokalu mieszkalnego nr (...) położonego w Ł. przy ul. (...) należącego do zasobów powodowej Spółdzielni. W przedmiotowym lokalu zamieszkuje mąż J. M. T., nadto zgodnie z decyzją przydziałową uprawnionymi do zamieszkiwania w przedmiotowym lokalu są córka pozwanej - A. F. (1), zięć G. F. oraz wnuk P. F..

Pozwani, w zamian za używanie lokalu na cele mieszkaniowe, obowiązani są uczestniczyć w pokrywaniu kosztów związanych z eksploatacją i utrzymaniem nieruchomości w częściach przypadających na ich lokale, eksploatacją i utrzymaniem nieruchomości stanowiących mienie spółdzielni przez uiszczanie opłat zgodnie z postanowieniami statutu.

(przydział lokalu k. 7, okoliczności bezsporne)

Wysokość należnych Spółdzielni opłat za przedmiotowy lokal kształtowała się następująco: od 1 lipca 2014 roku do 1 kwietnia 2015 roku – 631,27 zł/miesiąc, od 1 kwietnia 2015 roku do 1 lipca 2015 roku – 693,95 zł/miesiąc, od 1 lipca 2015 roku do 1 kwietnia 2016 roku – 648,36 zł/miesiąc, od 1 kwietnia 2016 roku do 1 lipca 2016 roku – 677,62 zł/miesiąc, od 1 lipca 2016 roku do 1 kwietnia 2017 roku – 662,84 zł/miesiąc, zaś za kwiecień 2017 roku - 688,31 zł.

Pozwana była każdorazowo prawidłowo zawiadamiana o ustalonej wysokości opłat, których pozwani nigdy nie kwestionowali, nie skarżyli także żadnych uchwał organów Spółdzielni ich ustalających.

(zawiadomienie o wysokości opłat k. 102-106, uchwała RN SM im. S. (...) z dn. 19.11.2013r. k. 107-109, uchwały RN SM im. S. (...) z dn. 13.11.2014r. 110-112 i. 113, uchwała RN SM im. S. (...) z dn. 24.11.2015r. k. 114-116, uchwała RN SM im. S. B. z dn. 29.11.2016r. k. 117-119, pokwitowania doręczenia informacji o opłatach k. 120-123)

Pozwani nie wywiązywali się prawidłowo z obowiązku opłacania powyższych należności, uiszczając sporadycznie w okresie od 1 listopada 2014 roku do 30 kwietnia 2017 roku opłaty nieterminowo, w niepełnej wysokości, bądź też w ogóle ich nie opłacając.

Pozwani w spornym okresie dokonali następujących wpłat:

-w dniu 2.12.2014 roku w kwocie 631,27 zł, która została zaliczona na poczet należności za listopad 2014 roku (w wysokości 631,27 zł), zgodnie z tytułem wpłaty,

- w dniu 9.03.2015 roku w kwocie 300 zł, która została zaliczona na poczet należności za luty 2015 roku (w wysokości 631,27 zł), zgodnie z tytułem wpłaty,

- w dniu 17.03.2015 roku w kwocie dwa razy po 300 złotych, która została zaliczona na poczet należności za styczeń 2015 roku (w wysokości 631,27 zł), zgodnie z tytułem wpłaty,

- w dniu 24.06.2015 roku w kwocie 300 złotych, która została zaliczona na poczet należności za marzec 2015 roku (w wysokości 631,27 zł), zgodnie z tytułem wpłaty,
- w dniu 14.10.2015 roku w kwocie 300 złotych, która została zaliczona na poczet należności za kwiecień 2015 roku (w wysokości 693,95 zł), zgodnie z tytułem wpłaty,
- w dniu 16.10.2015 roku w kwocie 300 złotych, która została zaliczona na poczet należności za sierpień/wrzesień 2013 r. (okres nie objęty pozwem), wobec tego że nie oznaczono na tytule wpłaty na poczet należności za jaki miesiąc ta ma być zaliczona,
- w dniu 23.11.2015 roku w kwocie 300 złotych, która zaliczona została na poczet należności za października 2015 roku (w wysokości 648,36 zł), zgodnie z tytułem wpłaty,
- w dniu 27.11.2015 roku w kwocie 300 złotych, która zaliczona została na poczet należności za listopad 2015 roku (w wysokości 648,36 zł), zgodnie z tytułem wpłaty,
- w dniu 14.03.2016 roku w kwocie 300 złotych, która zaliczona została na poczet należności za styczeń 2016 roku (w wysokości 648,36 zł), zgodnie z tytułem wpłaty,
- w dniu 12.04.2016 roku w kwocie 300 złotych, która zaliczona została na poczet należności nie objętych przedmiotowym powództwem, z przed dnia wniesienia powództwa, wobec tego, że nie oznaczono na tytule wpłaty na poczet należności za jaki miesiąc ma być zaliczona,
- w dniu 8.06.2016 roku w kwocie 300 złotych, która zaliczona została na poczet należności za marzec 2016 roku (w wysokości 648,36 zł), zgodnie z tytułem wpłaty,
- w dniu 6.07.2016 roku w kwocie 300 złotych, która zaliczona została na poczet należności za kwiecień 2016 roku (w wysokości 677,62 zł), zgodnie z tytułem wpłaty,
- w dniu 23.03.2017 roku w kwocie 300 zł, która zaliczona została na poczet należności za marzec 2017 roku (w wysokości 662,84 zł), zgodnie z tytułem wpłaty.

Na poczet zadłużenia dochodzonego pozwem, pozwani nie wnieśli innych wpłat poza wyżej wskazanymi.

Dokonywane na poczet Spółdzielni wpłaty były księgowane zgodnie z tytułami przelewów. W sytuacji, gdy w tytule przelewu wpłacający nie wskazał na poczet jakiej należności dokonuje wpłaty, była ona księgowana na poczet najstarszej należności głównej.

Termin płatności należności przypadających na rzecz Spółdzielni oznaczony był na dzień 15 każdego miesiąca. Od zaległości naliczane były odsetki ustawowe za opóźnienie.

W konsekwencji, przy uwzględnieniu dokonanych przez pozwanych wpłat na poczet należności objętych pozwem, ujemne saldo lokalu tytułem należności głównych za sporny okres na dzień wyrokowania wyniosło 15.828,90 zł, zaś odsetki naliczone od zaległości głównej (przy uwzględnieniu dokonywanych wpłat) wyliczone na dzień 30 kwietnia 2017 roku, zgodnie z żądaniem pozwu, wyrażały się w łącznej kwocie 1.311,09 zł, razem 17.139,99 zł.

Wyliczenie to przedstawia się następująco:

Data przypisu	przypis	wpłata	saldo	odsetki	
15.11.2014	631,27	-631,27	0	3,82	

15.12.2014	631,27	0	631,27	112,16	
15.01.2015	631,27	-600	31,27	13,34	
15.02.2015	631,27	-300	331,27	55,35	
15.03.2015	631,27	-300	331,27	58,51	
15.04.2015	693,95	-300	393,95	61,72	
15.05.2015	693,95	0	693,95	99,66	
15.06.2015	693,95	0	693,95	94,95	
15.07.2015	648,36	0	648,36	84,45	
15.08.2015	648,36	0	648,36	79,76	
15.09.2015	648,36	0	648,36	75,64	
15.10.2015	648,36	-300	348,36	40,91	
15.11.2015	648,36	-300	348,36	36,78	
15.12.2015	648,36	0	648,36	62,7	
15.01.2016	648,36	-300	348,36	34,87	
15.02.2016	648,36	0	648,36	54,71	
15.03.2016	648,36	-300	348,36	32,35	
15.04.2016	677,62	-300	377,62	32,24	
15.05.2016	677,62	0	677,62	45,48	
15.06.2016	677,62	0	677,62	41,46	
15.07.2016	662,84	0	662,84	36,74	

15.08.2016	662,84	0	662,84	32,8	
15.09.2016	662,84	0	662,84	28,86	
15.10.2016	662,84	0	662,84	25,04	
15.11.2016	662,84	0	662,84	21,1	
15.12.2016	662,84	0	662,84	17,29	
15.01.2017	662,84	0	662,84	13,35	
15.02.2017	662,84	0	662,84	9,41	
15.03.2017	662,84	-300	362,84	3,66	
15.04.2017	688,31	0	688,31	1,98	
	(...),17	- (...),27	(...),9	(...),09	(...),99

Należności tych pozwani nie spłacili do dnia wyrokowania.

W dniu 18 kwietnia 2017 roku powód bezskutecznie wezwał pozwaną do uregulowania zadłużenia w terminie 14 dni, które oznaczono na dzień 31.03.2017 roku na kwotę 21.43,23 zł.

(raport dokonanych wpłat k. 239, zeznania świadka W. C. - protokół rozprawy k. 299-302, kalkulator odsetkowy LEX, wezwanie k. 8-9, okoliczności bezsporne)

J. T. (1) ma 74 lata, ma chorobę wieńcową, chorobę niedokrwienną serca, nadciśnienie tętnicze jest po przebyłym udarze. M. T. (1) ma 78 lat, zespół psychoorganiczny, ma rozlany i wieloogniskowy korowo-podkorowy zanik mózgu, ma nawrotowe złośliwe guzy pęcherza moczowego. Pozwani ma orzeczonego znaczny stopień niepełnosprawności.

Córka pozwanych – A. F. (1), z którą zamieszkują jest inwalidką I grupy, choruje na reumatoidalne zapalenie stawów, osteoporozę z samoistnymi złamaniami żeber, ma problemy z poruszaniem się – jest całkowicie niezdolna do pracy i samodzielnej egzystencji. Pozostali członkowie rodziny, z którymi zamieszkują pozwani to zięć - G. F., który ma stwierdzoną bradykardię i częstoskurcz nadkomorowy serca oraz wnuk - P. F. ma astmę wysiłkową i alergię wziewną. Zięć pozwanych ma zajęcie komornicze.

Pozwani utrzymują się wyłącznie z emerytury w wysokości 1.615 zł
– M. T. (1) i 750 zł – J. T. (1).

(oświadczenie o stanie rodzinnym, majątku... k. 74-81, zaświadczenie dot. M. T. k. 49-50, zaświadczenie dot. J. T. k. 54-57, zaświadczenie dot. A. F. k. 58-59, orzeczenie o stopniu niepełnosprawności k. 158, okoliczności bezsporne)

Opisany stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów znajdujących się w aktach sprawy, które nie budziły wątpliwości, co do prawidłowości i rzetelności sporządzenia, nie były także kwestionowane przez żadną ze stron procesu. Podstawę ustaleń faktycznych stanowiły ponadto zeznania świadka W. C..

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo w stosunku do pozwanych J. T. (1) i M. T. (1) było zasadne w części, tj. co do kwoty 17.139,99 zł, w tym 15.828,90 zł tytułem należności głównej i 1.311,09 zł tytułem odsetek.

W przedmiotowej sprawie poza sporem pozostawało, że pozwanej J. T. (1), będącej członkiem powodowej spółdzielni, przysługuje spółdzielcze lokatorskie prawo do lokalu mieszkalnego nr (...) położonego w Ł. przy ul. (...), a pozwany M. T. (1) wraz z nią i pozostałymi członkami rodziny zamieszkuje w przedmiotowym lokalu. Poza sporem pozostawało także, że ze względu na powyższe po stronie pozwanych istnieje obowiązek uiszczania opłat za lokal. Zgodnie z przepisem art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 roku o spółdzielniach mieszkaniowych (t.j. Dz.U. 2018, poz. 845), zwanej dalej ustawą, członkowie spółdzielni, którym przysługują spółdzielcze prawa do lokali, są obowiązani uczestniczyć w pokrywaniu kosztów związanych z eksploatacją i utrzymaniem nieruchomości w częściach przypadających na ich lokale, eksploatacją i utrzymaniem nieruchomości stanowiących mienie spółdzielni przez uiszczanie opłat zgodnie z postanowieniami statutu, przy czym zgodnie z ust. 6 wskazanego przepisu za opłaty te, odpowiadają solidarnie osoby pełnoletnie stale z nimi zamieszkujące w lokalu, z wyjątkiem pełnoletnich zstępnych pozostających na ich utrzymaniu, a także osoby faktycznie korzystające z lokalu.

W niniejszej sprawie strona powodowa złożonymi do akt dokumentami wbrew twierdzeniom strony pozwanej wykazała wysokość opłat dotyczących lokalu pozwanych, za poszczególne, objęte pozwem okresy, jak również fakt zawiadomienia pozwanych o zmianie ich wysokości. Podkreślić przy tym należy, że pozwani nigdy nie kwestionowali naliczanych opłat, a także nie skarżyli uchwał na podstawie, których te były ustalane. Zauważyć również należy, że w okresie objętym pozwem pozwani, wprawdzie nieregularnie i w różnej wysokości nie mniej uiszczali sporadycznie należności za konkretny miesiąc, a kwota wpłaty korespondowała z wysokością miesięcznego naliczenia, np. wpłata z 2 grudnia 2014 roku za listopad 2014 roku w wysokości 631,27 zł (należność na rzecz Spółdzielni to 631,27 zł), co jednoznacznie wskazuje zarówno na świadomość obciążających pozwanych należności jak i ich akceptację.

W tym miejscu wyraźnego zaznaczenia wymaga, że obowiązek uiszczania opłat przez osobę, której przysługuje spółdzielcze lokatorskie prawo do lokalu mieszkalnego i osób pełnoletnich wspólnie z nią zamieszkujących ma charakter ustawowy i samo gołosłowne zanegowanie zasadności rozliczenia nie może przynieść zamierzonego skutku, jak co do zasady w przedmiotowej sprawie.

Wobec tego, że strona powodowa ostatecznie doprecyzowała, że przedmiotowym powództwem dochodzi należności za okres od 1 listopada 2014 roku do 30 kwietnia 2017 roku (k. 300) uznać należy, z uwagi na datę wniesienia pozwu – 25 maj 2017 roku, że należność objęta pozwem, wobec trzyletniego terminu przedawnienia roszczeń w sprawie, nie była w żadnym zakresie przedawniona, a zarzut pozwanych w tym zakresie nie może zostać uwzględniony.

W konsekwencji weryfikacji Sądu podlegała jedynie zasadność dochodzenia kwoty 22.063,82 zł za wskazany okres, w tym kwoty 19.559,98 zł tytułem należności głównej i 2.503,84 zł tytułem odsetek.

Podkreślić w tym miejscu z całą mocą należy, że pozwani nie wykazali by dokonywali innych wpłat, poza wskazanymi przez stronę powodową i przyjętymi przez Sąd, a ustalonymi we wcześniejszej części uzasadniania, na poczet należności dochodzonych przedmiotowym powództwem bądź by wskazywali na inny niż przedstawiony przez stronę powodową sposób ich zaliczania.

Wskazać również należy, że Sąd przyjął, zgodnie z zeznaniami świadka W. C., obecnie, od listopada 2017 roku, głównego księgowego, a wcześniej pracownika działu księgowości powodowej Spółdzielni, że wpłaty te zaliczone

zostały ostatecznie przez Spółdzielnię, zgodnie z tytułem wpłaty, tj. na poczet należności przypadającej za miesiąc wskazany na wpłacie, oczywiście jeśli ten był oznaczony – w przeciwnym wypadku wpłata była księgowana na poczet najstarszych należności głównych, przy czym nie bez znaczenia pozostaje okoliczność, że na dzień zamknięcia rozprawy, jak wskazał pełnomocnik powoda, zaległość pozwanych węglem powódki wynosiła około 168.000 zł. W ocenie Sądu taki sposób rozliczania dokonywanych wpłat jest prawidłowy i taki też Sąd przyjął w wyliczeniach stanowiących podstawę wyrokowania. Podkreślić jednak należy, że wpłaty pozwani nie tylko nie dokonywali regularnie, a wręcz sporadycznie, ale także te zasadniczo były w zaniżonej wysokości.

Ostatecznie, uwzględniając dokonane wpłaty, zaległość pozwanych względem powodowej Spółdzielni na dzień 30 kwietnia 2017 roku wynosiła 15.828,90 zł tytułem należności głównej zaś odsetki ustawowe za opóźnienie (przed 1 stycznia 2016 roku odsetki ustawowe) naliczone od tej zaległości wyrażały się w łącznej kwocie 1.311,09 zł (przy uwzględnieniu dokonywanych wpłat na poczet należności za konkretny miesiąc), zadłużenie pozwanych wznosi zatem łącznie 17.139,99 zł.

W ocenie Sądu brak było podstaw do oddalenia powództwa w oparciu o art. 5 k.c. Istotą prawa cywilnego jest udzielanie ochrony prawom podmiotowym i nie ulega wątpliwości, że istnieje domniemanie, że osoba uprawniona korzysta ze swojego prawa w sposób legalny, zgodny z zasadami współżycia społecznego i zasługujący na ochronę. Wszelkie rozstrzygnięcia prowadzące do redukcji, czy unicestwienia tych praw muszą mieć charakter wyjątkowy i mogą być podejmowane tylko w sytuacjach uzasadnionych istnieniem okoliczności rażących i nie akceptowalnych w świetle powszechnie uznawanych w społeczeństwie wartości, w szczególności wówczas, gdy zachowanie uprawnionego godzi w zasady etycznego i uczciwego postępowania. Konsekwencją stwierdzenia przez sąd zaistnienia takiej sytuacji na gruncie okoliczności ustalonych w toku postępowania jest uznanie, że w takiej sytuacji powód nie wykonuje swojego prawa, ale działa bezprawnie, a dochodzenie roszczenia to wówczas tylko pozór wykonywania prawa podmiotowego.

Przenosząc powyższe na grunt przedmiotowej sprawy, podkreślić należy, że obowiązek uiszczania opłat przez osobę, której przysługuje spółdzielcze lokatorskie prawo do lokalu mieszkalnego i osób pełnoletnich wspólnie z nią zamieszkujących ma charakter ustawowy. Tym samym działanie powodowej Spółdzielni dochodzącej należnych jej opłat od pozwanych nie może być w żadnej mierze kwalifikowane jako działanie bezprawne, tym bardziej, że koszty funkcjonowania Spółdzielni mieszkaniowej ponoszą wszyscy jej członkowie i podmioty, którym przysługują spółdzielcze prawa do lokali. Zwolnienie poszczególnych lokatorów z obowiązku ponoszenia przedmiotowych kosztów w konsekwencji prowadziłoby do przerzucenia ich ciężaru na innych. Z pewnością sama ciężka sytuacja zarówno zdrowotna jak i materialna osób obowiązanych do ponoszenia tych opłat – pozwanych nie może stanowić i nie stanowi podstawy do zwalniania ich z tego obowiązku w oparciu o przepis art. 5 k.c. W okolicznościach niniejszej sprawy brak również było innych okoliczności, które mogłyby ewentualnie uzasadniać zastosowanie art. 5 k.c.

Mając powyższe na względzie Sąd zasądził od pozwanych solidarnie na rzecz powoda kwotę 17.139,99 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 25 maja 2017 roku do dnia zapłaty.

Powód był uprawniony do naliczenia odsetek ustawowych za opóźnienie od niezapłaconych w terminie opłat, zgodnie bowiem z treścią przepisu

art. 481 § 1 i 2 k.c., jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Godzi się przypomnieć, sam fakt opóźnienia przesądza, że wierzycielowi należą się odsetki. Dłużnik jest zobowiązany uiścić je, choćby nie dopuścił się zwłoki w rozumieniu art. 476 k.c., a zatem nawet w przypadku gdy opóźnienie jest następstwem okoliczności, za które nie ponosi odpowiedzialności i choćby wierzyciel nie doznał szkody. Odpowiedzialność dłużnika we wskazanym zakresie ma charakter obiektywny. Do jej powstania jedynym warunkiem niezbędnym jest powstanie opóźnienia w terminie płatności. Jeżeli stopa odsetek za opóźnienie nie była z góry oznaczona, należą się odsetki ustawowe za opóźnienie. Z kolei zgodnie z art. 482 k.c. od zaległych odsetek można żądać odsetek za opóźnienie dopiero od chwili wytoczenia o nie powództwa.

Jednocześnie w ocenie Sądu w stosunku do pozwanych brak było podstaw do uwzględnienia wniosku o rozłożenie zasądzonej należności na raty. Zgodnie z treścią przepisu art. 320 k.p.c. w szczególnie uzasadnionych wypadkach sąd może w wyroku rozłożyć na raty zasądzone świadczenie. Zarówno w doktrynie jak i orzecznictwie zgodnie przyjmuje się jednak, że oceny zasadności rozłożenia na raty należy dokonywać biorąc pod uwagę interesy obu stron (por. wyrok SN z dnia 9 kwietnia 2015 r., II CSK 409/14, LEX nr 1677131). Podkreślić należy, że przepis ma charakter wyjątkowy, przy czym chodzi tu takie o sytuacje, które w sposób ponadprzeciętny uzasadniają albo nawet nakazują zmodyfikowanie skutków wymagalności dochodzonego roszczenia przy uwzględnieniu interesu obu stron. W doktrynie podkreśla się, że chodzi o urealnienie wykonalności orzeczenia. Oczywistym jest przy tym, że rozłożenie zasądzonego świadczenia na raty może mieć miejsce li tylko wówczas, gdy jego spełnienie w tej formie jest przez pozwanego obiektywnie możliwe. O ile bowiem rolą omawianego rozwiązania jest wydłużenie terminu zapłaty świadczenia przez dłużnika, a tym samym, uchronienie

go od postępowania egzekucyjnego oraz naliczania kolejnych odsetek, o tyle rozwiązanie to nie może naruszać praw wierzyciela i doprowadzać do jego pokrzywdzenia, co niewątpliwie nastąpiłoby, gdyby sytuacja finansowa dłużnika nie dawała realnych szans na terminową spłatę świadczenia w ratach. Wskazać również należy, że jak wyjaśnił Sąd Apelacyjny w Łodzi w wyroku z dnia 8 lutego 2017 roku (I ACa 1030/16, L.), częste w praktyce korzystanie z art. 320 k.p.c. dla rozkładania na raty zasądzanych sum pieniężnych wskazywałoby na nierespektowanie przez sądy szczególnie, wyjątkowego charakteru tego przepisu. Aby zatem przyjąć zasadność rozłożenia na raty, pierwotnie musi istnieć realna szansa na wykonanie orzeczenia przez dłużnika po rozłożeniu zasądzonego świadczenia na raty. W przeciwnym razie oznaczałoby to jedynie dodatkowe zwolnienie dłużnika z odsetek kosztem wierzyciela, co nie znajduje jednak samo w sobie żadnego usprawiedliwienia, skoro te należą się wierzycielowi z mocy ustawy i bez względu na winę pozwanych w związku z zaistniałym opóźnieniem. W przedmiotowej sprawie sytuacja życiowa pozwanych, przy uwzględnieniu uzyskiwanych przez nich dochodów, stanu majątkowego, istniejącego zadłużenia jedynie wobec Spółdzielni kształtującego się łącznie na kwotę ok. 168.000 zł, a także ich sytuacja zdrowotna, nie dawały dostatecznej rękojmi, że rozłożenie na raty umożliwi pozwany spłatę zadłużenia, a niewątpliwie taki jest cel wskazanego przepisu. W świetle przytoczonych okoliczności, w ocenie Sądu brak jest obiektywnych podstaw do przyjęcia, że pozwani uregulowaliby wobec powoda zasądzone przez Sąd świadczenie w przypadku jego rozłożenia na raty, zwłaszcza, że w okresie od daty wytoczenia powództwa nie dokonali żadnej, choćby najmniejszej wpłaty, na rzecz powoda. Podkreślić jeszcze raz należy, że celem wskazanego przepisu nie jest samo w sobie odwleczenie w czasie spełnienia świadczenia (por. Gudowski Jacek. Art. 320. W: Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Tom II. Postępowanie rozpoznawcze, wyd. V. Wolters Kluwer, 2016).

W pozostałym zakresie powództwo podlegało oddaleniu jako nieudowodnione.

Powód nie wykazał w żaden sposób, że przysługiwało mu roszczenie w wysokości większej niż zasądzona, choć powinność taka ciążyła na powodzie z mocy art. 6 k.c. i art. 232 k.p.c. W szczególności powyższe nie wynika ani z zestawienia należności obciążających pozwanych za okres objęty pozwem ani wpłat dokonywanych przez pozwanych na poczet tych należności i sposobu ich księgowania precyzyjnie wskazanego przez powołanego przez stronę powodową świadka W. C.. Jedynie na marginesie wskazać w tym miejscu należy, że nieprzydatny do przyjętych przez Sąd wyliczeń był wydruk obrotu lokalu załączony do pozwu, wobec tego, że ten obejmował okres od stycznia 2010 roku i w konsekwencji okres objęty pozwem nie zaczynał się od stanu zerowego, nadto ze sposobu jego sporządzenia nie wynika w jaki dokładnie sposób wpłaty pozwanych były pierwotnie księgowane. Powyższe w sposób jasny i nie budzący wątpliwości wyjaśniła i wskazała wspomniany świadek, która z uwagi na pełnioną w powodowej Spółdzielni funkcję z pewnością posiada stosowną wiedzę i doświadczenie we wskazanym zakresie. Opisany przez świadka sposób księgowania dokonywanych wpłat koresponduje ponadto z treścią przepisu art. 451 k.c. i jako prawidłowy został przyjęty przez Sąd.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 102 k.p.c., mając na uwadze szczególnie trudną sytuację życiową pozwanych, która zdaniem Sądu, oceniana przez pryzmat zasad współżycia społecznego, uzasadnia odstąpienie od podstawowych zasad decydujących o rozstrzygnięciu w przedmiocie kosztów procesu. Zgodnie z treścią wskazanego przepisu, w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów

albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. Sposób skorzystania z art. 102 k.p.c. jest przy tym suwerennym uprawnieniem sądu orzekającego i od oceny tegoż sądu należy przesądzić, że taki szczególnie uzasadniony wypadek nastąpił w rozpoznawanej sprawie oraz usprawiedliwia odstąpienie od obowiązku ponoszenia kosztów procesu (por. m.in. postanowienie SN z dnia 25 marca 2011 roku, IV CZ 136/10, LEX nr 785545; postanowienie SN z dnia 19 stycznia 2012 roku, IV CZ 118/11, LEX nr 1169157; postanowienie SN z dnia 26 stycznia 2012 roku, III CZ 10/12, OSNC 2012/7-8/98; postanowienie SN z dnia 9 lutego 2012 roku, III CZ 2/12, LEX nr 1162689). W ocenie Sądu taki właśnie szczególny wypadek zachodzi w stosunku do pozwanych, ze względów, o których mowa wyżej. Analiza sytuacji życiowej i majątkowej pozwanych doprowadziła Sąd orzekający w sprawie do przekonania, że pozwani nie posiadają wystarczających środków na pokrycie kosztów procesu, które zgodnie z ogólną zasadą odpowiedzialności stron za wynik sprawy winni ponieść, jako strona przegrywająca proces.

Przyznanie wynagrodzenia za pomoc prawną udzieloną pozwany z urzędu nastąpiło przy uwzględnieniu poświęconego czasu i nakładu pracy pełnomocnika z urzędu, na podstawie § 4 w zw. z § 8 pkt 5 oraz § 16 ust 2 pkt 1 rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 18). Biorąc pod uwagę powyższe Sąd przyznał i nakazał wypłacić ze Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Łodzi -W. w Ł. na rzecz adw. R. T. likwidatora kancelarii adw. M. S. kwotę 3.700,40 zł tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwany z urzędu (2.400 zł + 600 (post. zażaleniowe) + VAT (690 zł) + 10,40 zł tytułem poniesionych kosztów korespondencji).